

FARKLI MESLEK GRUPLARININ E-ÖĞRENME MEMNUNİYET DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dr. Fatih Çağatay Baz
Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
fcbaz@abtu.edu.tr

Özet

Bu araştırmada, farklı meslek gruplarına mensup olan e-öğrenme ortamı kullanıcılarının memnuniyet düzeyleri üzerine bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu farklı meslek gruplarında çalışan kişilerden oluşmaktadır. E-öğrenme ortamı kullanma tecrübesi olan 47 kişiye ulaşılmıştır. Kullanıcılara demografik soruların yanı sıra, beşli likert tipi anket uygulanmıştır. Uygulanan anket kullanıcıların e-öğrenme ortamını kullanımına ilişkin bulguları ortaya koymaya yöneliktir. Araştırma sonunda kullanıcıların çoğunluğu e-öğrenme ortamları konusunda olumlu fikir beyan ettiği saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Eğitimde Teknoloji Kullanımı, Uzaktan Eğitim, E-Öğrenme.

A STUDY ON E-LEARNING SATISFACTION LEVELS OF DIFFERENT PROFESSIONAL GROUPS

Abstract

In this study, groups of different occupations related to the e-learning environment a study on users' satisfaction levels. The research working group consists of people who work in different professions. Using e-learning environment experienced 47 people so far. In addition to demographic questions to users, type of survey was applied to five likert. Applied survey users regarding the use of the e-learning environment is intended to reveal the findings. The majority of the end user research e-learning environments have a positive opinion about declared.

Keywords: Use of Technology in Education, Distance Learning, E-Learning.

GİRİŞ

Teknolojideki ilerlemeler doğrultusunda, eğitimde teknolojinin etkisi ile ilgili özellikle bilgisayarlar konusunda çok sayıda çalışma gerçekleştirilmiştir. Jhurre (2005)'e göre yapılan çok sayıda araştırma öğrenmeye teknolojinin olumlu katkıları olduğunu göstermiştir. Önemli miktarda kaynak eğitimde teknoloji konusunda yer edinmiştir. Birçok araştırma öğrenci, öğretmen ve yöneticiler tarafından konunun elde edilir yararları ve kazançlarını ortaya koymuştur.

Eğitimde teknoloji kullanımının üç farklı boyutu vardır (Stosic, 2015):

1. Bir öğretmen olarak teknoloji (bilgisayar talimatlar verir ve kullanıcıyı yönlendirir),
2. Bir öğretim aracı olarak teknoloji,
3. Bir öğrenme aracı olarak teknoloji.

Bugünün teknolojisi öğrencilere, hemen hemen tüm bilgileri internetten kendi kendine öğrenmeleri için kullanabilecekleri yeni ve son derece etkili araçlar yardımıyla, her türlü arama ve araştırma araçlarını sunar. Öğretmen bu anlamda öğrencilere bir rehber niteliğindedir (Prensky, 2008). Bu bağlamda teknoloji kullanımının farklı türleri eğitimde kendilerine yer bulmaktadır. Bunlardan birisi de e-öğrenme kavramıdır.

E-öğrenmenin en önemli yönlerinden birisi, çeşitli yazılım araçları ve öğrenme nesnelere ile geliştirilmesi, ayrıca teknolojiye ve yönetimde kullanılmasıdır. E-öğrenme genellikle öğretmenlere kendi derslerini oluşturmada yardımcı olur. Hazırlanan bu dersler öğrenciler tarafından yeniden öğretim amaçlı kullanıma hazırdır (Cohen & Nycz, 2006).

Geleneksel öğrenmeye alternatif olarak düşünülen e-öğrenme, Aslan (2006)'ya göre sınıf tabanlı öğrenmeyi tamamlayıcı bir şekilde kullanılırsa verimli sonuçlar doğuracaktır. E-öğrenme terimi; sanal öğrenme, online öğrenme, ağ veya web-tabanlı öğrenme kavramlarından daha fazlasını içerir. E-öğrenmede yer alan "e" harfi "elektronik" kelimesidir ve tüm eğitim faaliyetlerinin online bireyler veya çalışma grupları, çevrimiçi veya çevrimdışı, ağ üzerinden veya bağımsız bilgisayarlar üzerinden gerçekleştirilmesini ifade eder (Naidu, 2006; Dabbagh, 2005; Darden, 2014).

Günümüzde e-öğrenme eğitim alanında farklı yeni kavramlarla karşımıza çıkmaktadır. Uzaktan eğitim, harmanlanmış öğrenme, çevrimiçi öğrenme, web-tabanlı öğrenme, uyarlanabilir veya kişiselleştirilebilir öğrenme ortamları bunlardan bazılarıdır. Ayrıca e-öğrenme ortamlarının bir takım avantajlarının yanı sıra dezavantajlarından da söz etmek mümkündür (Arkorful & Abaidoo, 2014; Sheypak, Artyushina & Artyushina, 2007).

E-öğrenme ortamlarının avantajlarını şu şekilde sıralamak mümkündür (Arkorful & Abaidoo, 2014; Radovic-Markovic, 2010):

1. E-öğrenme büyük miktarda bilginin erişim kolaylığı yoluyla bilgi ve niteliklerin etkinliğini artırır.
2. E-öğrenme akademik personel ihtiyacının, eğitmen, öğretmen ya da laboratuvar teknisyenleri vb. dengelemesine yardımcı olur.
3. E-öğrenme her zaman öğrenen farklılıklarını dikkate alır. Bazı öğrenenler, kursun bir kısmına konsantre olabilirler, bazı öğrenciler tamamına konsantre olabilirler. E-öğrenme ortamları bu farklılıkları dikkate alır.
4. E-öğrenme, öğrencilerin veya öğrenenlerin bir ortama gitmelerine gereksinim duymaz. Aynı zamanda birçok binaya öğrencilerin toplanmasına da gerek duymaz. Bu sayede maliyetler ciddi anlamda azalır.

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

Araştırma var olan bir durumu değerlendirmeyi amaçladığı için betimsel nitelikte bir araştırma olup, tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve ordadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde "gözleyip" belirleyebilmektir (Karasar, 2008, 77).

Çalışma Grubu

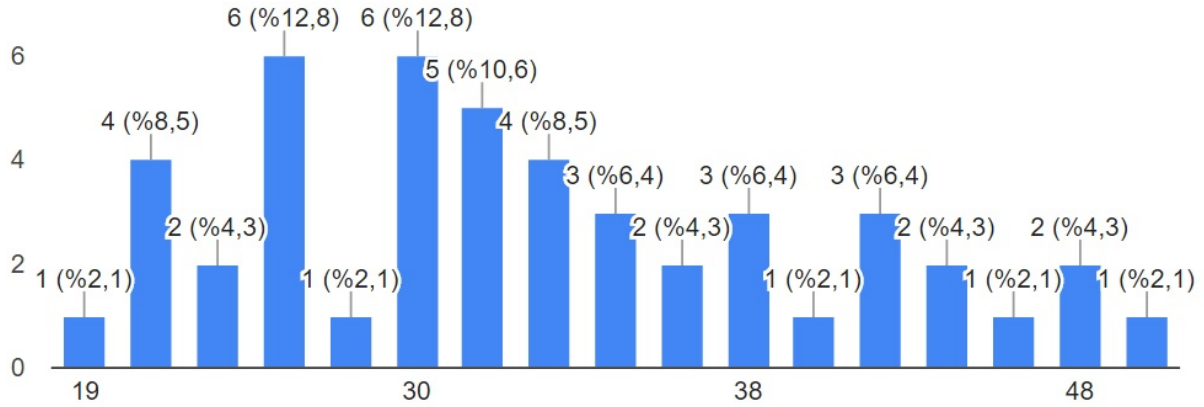
Araştırmanın çalışma grubu farklı meslek gruplarında çalışan kişilerden oluşmaktadır. E-öğrenme ortamı kullanma tecrübesi olan 47 kişiye ulaşılmıştır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak kullanıcılara e-öğrenme ortamı memnuniyet anketi uygulanmıştır. Verilerin girilmesinden sonra elde edilen veriler analiz edilmiştir. Ortaya çıkan bulgular uzman görüşü de dikkate alınarak değerlendirilmiş ve tablolaştırılmıştır. Uygulanan anket beşli likert tipi bir ankettir. Değerlendirme yapılırken verilerin yüzdelikleri (%) kullanılmıştır. Uygulanan e-öğrenme memnuniyet anketinde her bir soru için Katılmıyorum, Kısmen Katılıyorum, Kararsızım, Kısmen Katılıyorum ve Katılıyorum olarak veriler elde edilmiştir. Her bir soruya verilecek cevap kodları 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir.

BULGULAR**Kullanıcılara Ait Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular**

Kullanıcılara uygulanan ankette yer alan kişisel bilgiler bölümünde, çalışma grubuna ait bazı bulgular bu bölümde verilmektedir.

Grafik 1: Araştırmaya Katılan Kullanıcıların Yaş Dağılımları

Araştırmaya katılan kullanıcıların yaşlarına göre dağılımları incelendiği büyük kısmının 30 yaş dolayında olduğu, en az yaş grubunu ise 19 yaşında olduğu görülmektedir.

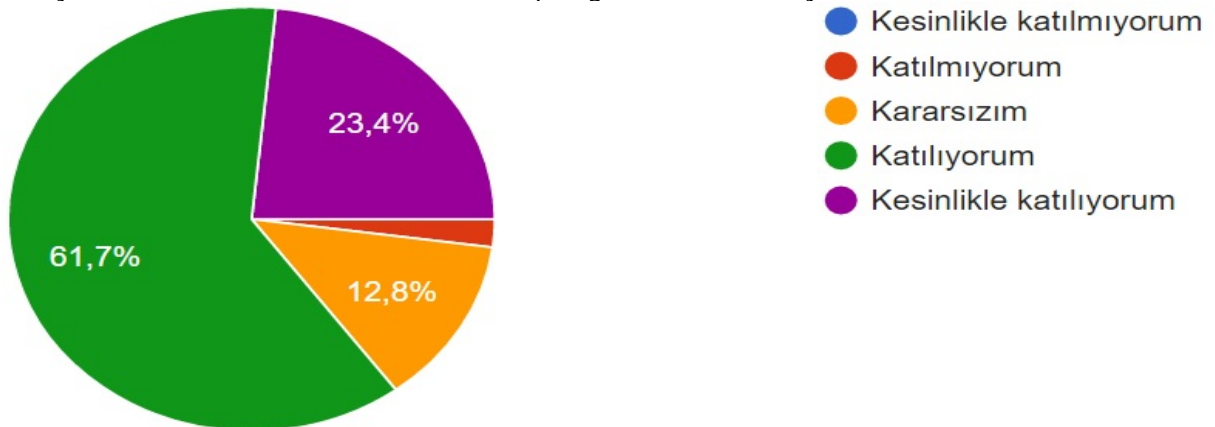
Tablo 1: Araştırmaya Katılan Kullanıcıların Çalıştıkları Meslek Dallarına İlişkin Bulgular

Meslek Dalları	N	%
Kamu	24	51,06
Akademisyen	5	10,63
Ticaret	9	19,14
Mühendis	3	6,38
Diğer	6	12,76

Kullanıcıların çalıştıkları meslek gruplarına ilişkin bulgular Tablo 2' de görülmektedir. Meslek dallarına ilişkin bulgular incelendiğinde, en çok kamu çalışanlarının bu araştırmada yer aldıkları görülmektedir. Bu oran % 51,06 ile katılımcıların yarısını oluşturmaktadır.

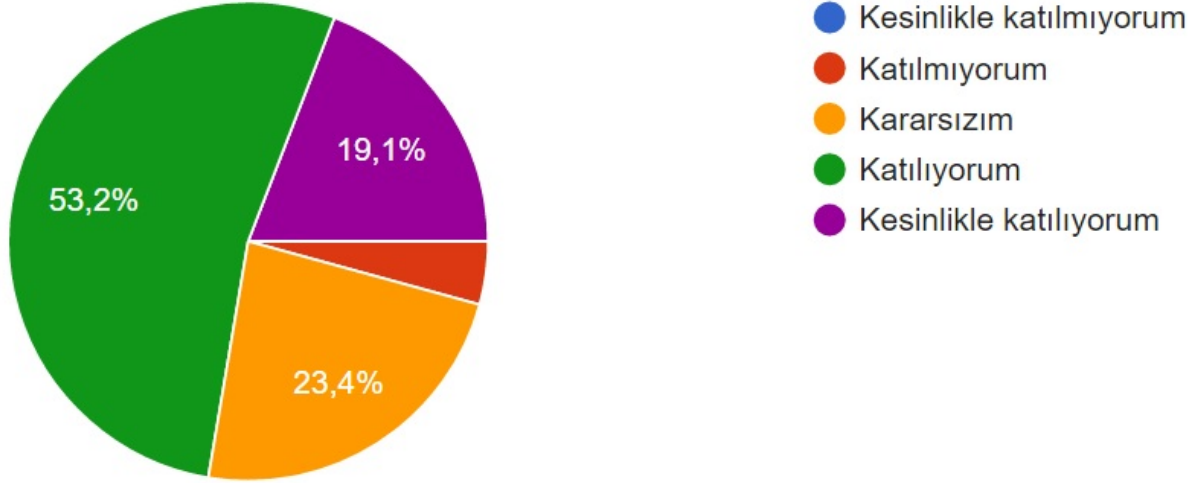
Kullanıcıların E-Öğrenme Ortamı Kullanımlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan kullanıcıların E-Öğrenme ortamı kullanımlarına ilişkin bulgular bu bölümde verilmiştir. Kullanıcıların sorulara verdikleri cevaplar grafikler ile verilmiştir.

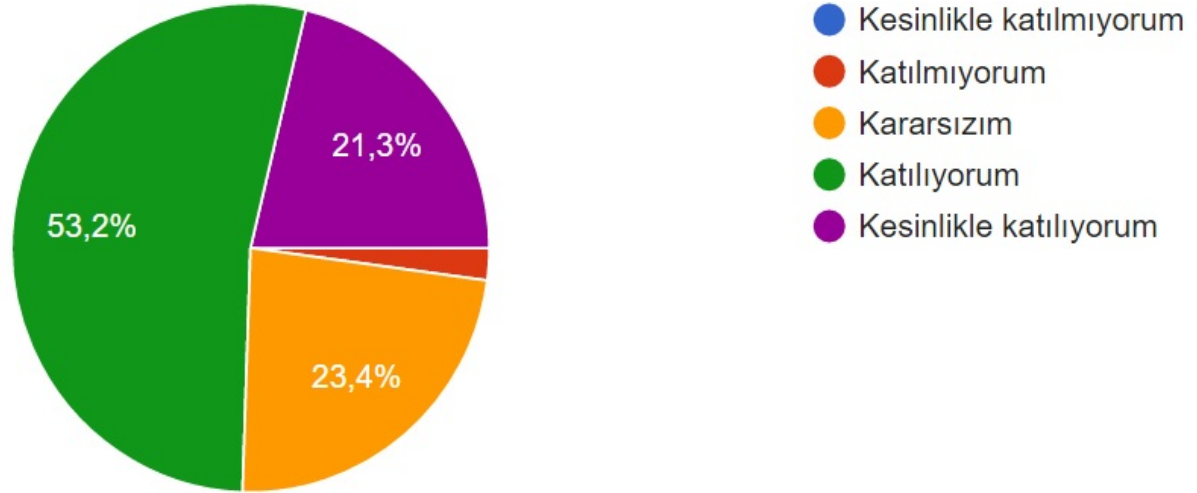
Grafik 2: Bilgi, Beceri ve Motivasyon Düzeyine Katkı Sağlamasına İlişkin Bulgular

Grafik 2'de görüldüğü gibi kullanıcıların büyük bir kısmı kullandıkları E-Öğrenme ortamının kişisel bilgi, beceri ve motivasyon düzeylerine katkı sağladıklarını ifade etmişlerdir. Bu oran % 61,7 ile katılıyorum cevabını veren kullanıcılardan oluşmaktadır.

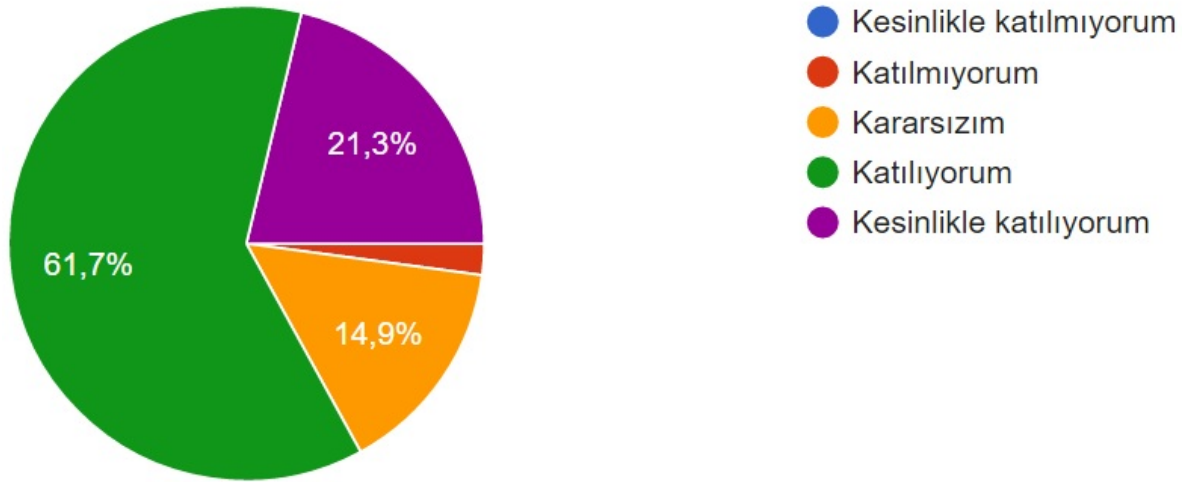
Grafik 3: Kullanım Sürecinde Katılımcıların Aktif Olmasının Sağlamasına İlişkin Bulgular

Grafik 3'de görüldüğü gibi kullanıcıların yarısı kullandıkları E-Öğrenme ortamının, kullanım süreci boyunca aktif olmalarına katkı sağladıklarını ifade etmişlerdir. Yine çok az sayıda kullanıcı bu görüşe katılmıyorum demiştir.

Grafik 4: Katılımcılara Rehberlik Edecek Biçimde Yapılandırılmasına İlişkin Bulgular

Grafik 4'de görüldüğü gibi kullanıcıların yarısından fazlası kullandıkları E-Öğrenme ortamının kendilerine rehberlik edecek biçimde yapılandırıldığını ifade etmişlerdir. Diğer maddede olduğu gibi çok az sayıda kullanıcı bu görüşe katılmıyorum demiştir.

Grafik 5: Katılımcı Beklentisinin Karşılanmasına İlişkin Bulgular

Grafik 5'de görüldüğü gibi kullanıcıların büyük bir kısmı kullandıkları E-Öğrenme ortamının beklentilerini karşılar nitelikte olduğunu ifade etmişlerdir.

Kullanıcıların genel olarak olumlu fikir beyan ettikleri açık uçlu anket sorusunda öneri niteliğinde sunulan cümleler olmuştur. Kullanıcılardan birisi "*Ses, video gibi zengin medya bileşenleri yüksek hızlı internet bağlantıları ister. Ama limitli (kapasitesi düşük) bağlantı hızına sahip organizasyonlar için akıcı (streaming) medya olarak sunulabilecekleri göz ardı edilmemelidir.*" şeklinde fikir belirtmiştir. Yine bir başka kullanıcı "*Görev yaptığım kurumda öğrencilerde motivasyon artışı sağlıyor ancak bu durumun bilgi beceriye çok yansımadığını düşünüyorum.*" şeklinde görüşlerini açık uçlu son soruda belirtmiştir. Bir başka kullanıcı "*E-öğrenme ortamları zaman içerisinde daha etkin yer bulacaktır. Kişisel farklılıklar gözetilerek oluşturulacak materyaller önemlidir.*" Son olarak bir diğer kullanıcı şu şekilde ifadeye bulunmuştur: "*Oldukça faydalı olduğunu düşünüyorum. Zaman ve mekân konularında olumlu katkılar sağladı.*"

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, farklı meslek gruplarına mensup bireylerin, e-öğrenme ortamı kullanımlarının memnuniyet düzeyleri üzerine bir değerlendirme yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre e-öğrenme ortamlarından kullanıcılar genel anlamda memnundur. Sorulara verilen cevapların tamamında katılımcıların yarısından fazla, e-öğrenme ortamlarının beklentilerini karşılar nitelikte olduğuna dair yanıtlar vermiştir. Kullanıcılara uygulanan e-öğrenme ortamı değerlendirme bölümünde; bilgi, beceri, motivasyon düzeyleri, süreçte aktif olunması, rehberlik edilmesi, beklentinin karşılanması anlamında veriler toplanmıştır. Toplanan veriler ışığında E-Öğrenme ortamlarının işlevselliği ortaya konulmuştur.

Çalışma sonucuna göre, e-öğrenme ortamı kullanımı konusunda katılımcılar büyük ölçüde tüm sorulara olumlu cevap vermiştir. Farklı meslek gruplarındaki kullanıcılardan bu cevapların alınması bu ortamları kullanımın yararlı olduğu sonucunu doğrulamaktadır. Farklı yaş aralıklarından, farklı meslek gruplarından kullanıcılar e-öğrenme ortamı kullanımı konusunda benzer fikirler üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Uygulanan anketin son sorusu olan, açık uçlu olarak eklemek istedikleri sorular kullanıcılar, e-öğrenme ortamı kullanımının motivasyon, zaman ve mekan gibi konularda faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca e-öğrenme ortamından beklenti anlamında kişisel farklılıkları gözetilen yeni çevrimiçi ortamların kullanımının faydalı olacağı konusunda fikirlerini belirtmişlerdir.

Yapılacak sonraki çalışmalarda e-öğrenme ortamları benzeri öğrenme ortamları üzerinde çalışmalar gerçekleştirilebilir. Ayrıca bu ortamlardan elde edilecek nitel bulgularda farklı meslek gruplarının öğrenme ortamlarına bakışları anlamında gerçekleştirilecek çalışmalara katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Arkorful, V. & Abaidoo, N. (2014). The Role of E-learning, The Advantages and Disadvantages of Its Adoption in Higher Education. *International Journal of Education and Research*, 2, (12). p.p: 397-410.

Aslan, Ö. (2006). Öğrenmenin Yeni Yolu: E-Öğrenme. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, (2) p.p: 121-131.

Cohen, E.B. & Nycz, M. (2006). Learning Objects and E-Learning: An Informing Science Perspective. *Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects*, vol.2, 23-34.

Dabbagh, N. (2005). Pedagogical Models for E-Learning: A Theory-Based Design Framework. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 25-44.

Darden, D.C. (2014). Relevance of the Knowles Theory in Distance Education. *Creative Education*, 5, pp.809-812.

Jhuree, V. (2005). Technology Integration in Education in Developing Countries: Guidelines to Policy Makers. *International Education Journal*, 6(4), 467-483.

Karasar, N. (2008), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Naidu, S. (2006). *E-Learning: A Guidebook of Principles, Procedures and Practices*. CEMCA, Australia.

Prensky, M. (2008). The Role of Technology in Teaching and the Classroom. *Educational Technology*, pp. 1-3.

Radovic-Markovic, M. (2010). Advantages and Disadvantages of E-learning in Comparison to Traditional Forms of Learning. *Annals of the University of Petroşani, Economics*, 10(2), 289-298.

Sheypak, O., Artyushina, G. & Artyushina, A. (2007). Advantages and Disadvantages of E-learning at the Technical University. *Conference ICL2007*. Villach, Austria.

Stosic, L. (2015). The Importance of Educational Technology in Teaching. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, 3 (1). pp.111-114.